

# B O G A N M E L D E L S E R

*Tibor Scitovsky: Welfare and Competition.*  
George Allen & Unwin. London 1952. 450 s.  
Pris: 25 shillings.

Et af de emner, der i særlig grad har været i forgrunden i den teoretiske økonomiske diskussion i USA i det sidste årti, er den problemkreds, der som oftest betegnes som welfare-teorien. Til denne debat, som gennemgående har været ført på et rent abstrakt plan, har bidragene fra europæisk side været påfaldende få — til gengæld kan man hævde, at man i Europa i langt højere grad har beskæftiget sig med tilsvarende problemer i praksis.

Kernen i al welfare-teori er en gennemgang af forskellige konkurrenceformers værdi, vurderet ud fra rent samfundsmæssige synspunkter. Da en svagere eller stærkere grad af statsregulering er det normale i nutidens samfund, får welfare-teorien derfor sin store betydning ved at give rettesnore og synspunkter for en sådan regulering. Desværre må det indrømmes, at teoretikerne indtil nu kun har kunnet give udsagn af særdeles vag og forbeholden karakter — og det er vanskeligt at se, at de kan gøre andet. Vanskeligheden ligger naturligvis i, at man må vælge en bestemt målsætning som udgangspunkt, og denne kan dårligt undgå at blive politisk bestemt. I det store og hele går welfare-teoretikere derfor ud fra effektivitetssynspunkter, mens f. eks. hensynet til en ligelig indtægtsfordeling må betragtes som subjektivt betonet.

I den amerikanske welfare-diskussion har Scitovsky spillet en af hovedrollerne, og det har derfor krav på interesse, at han nu har sammenfattet sine synspunkter i en bog. Betydningen af dette arbejde ligger ikke så meget i, at det giver nye resultater, som i at det giver en samlet og å jour-ført fremstilling af hele welfare-

teorien. Indtil videre vil Scitovskys bog vel blive regnet for hovedværket inden for denne del af nationaløkonomien. Bogen ligger på et rent teoretisk og abstrakt plan, og først hen mod slutningen indflettes enkelte praktiske eksempler. Bogen er opbygget på traditionel vis efter aftagende abstraktioners princip, men som læser undgår man derved vanskeligt at blive træt af forfatterens argumentation, idet man synes, at det er de samme ræsonnementer, der går igen og igen, hvorved man får indtrykket af en lang række gentagelser. For anmelderen at se kunne bogen uden skade koncentreres ikke så lidt.

Som allerede antydnet skal man ikke lede efter nye og sensationelle resultater i Scitovskys bog, selv om visse afsnit, så vidt man kan dømme, giver originale bidrag. Til gengæld forekommer så mange andre slutninger så selvfølgelige eller velkendte, at man undrer sig over, hvorfor de trækkes frem. Man må unægteligt give forfatteren ret, når han efter at være kommet til en temmelig traditionel konklusion bemærker: »The above result is not nearly as surprising as it may appear at first sight».

Blandt de afsnit, undertegnede særligt har hæftet sig ved, er de sidste, hvor Scitovsky gennemfører en analyse af forskellige former for ufuldkommen konkurrence ud fra effektivitetssynspunkter, og som munder ud i en sammenligning mellem fuldkommen konkurrence og begrænset konkurrence, hvorved han forstår enhver markedsform med begrænset tilgang. Konklusionen bliver den ikke uventede, at fuldkommen konkurrence nok på de fleste punkter er fordelagtigere end begrænset konkurrence, men at der også er faktorer, der taler for den sidstnævnte. Scitovsky drøfter også den mulighed, at et system af bilaterale monopoler kan vise sig lige så

# B O G A N M E L D E L S E R

*Tibor Scitovsky: Welfare and Competition.*  
George Allen & Unwin. London 1952. 450 s.  
Pris: 25 shillings.

Et af de emner, der i særlig grad har været i forgrunden i den teoretiske økonomiske diskussion i USA i det sidste årti, er den problemkreds, der som oftest betegnes som welfare-teorien. Til denne debat, som gennemgående har været ført på et rent abstrakt plan, har bidragene fra europæisk side været påfaldende få — til gengæld kan man hævde, at man i Europa i langt højere grad har beskæftiget sig med tilsvarende problemer i praksis.

Kernen i al welfare-teori er en gennemgang af forskellige konkurrenceformers værdi, vurderet ud fra rent samfundsmæssige synspunkter. Da en svagere eller stærkere grad af statsregulering er det normale i nutidens samfund, får welfare-teorien derfor sin store betydning ved at give rettesnore og synspunkter for en sådan regulering. Desværre må det indrømmes, at teoretikerne indtil nu kun har kunnet give udsagn af særdeles vag og forbeholden karakter — og det er vanskeligt at se, at de kan gøre andet. Vanskeligheden ligger naturligvis i, at man må vælge en bestemt målsætning som udgangspunkt, og denne kan dårligt undgå at blive politisk bestemt. I det store og hele går welfare-teoretikere derfor ud fra effektivitetssynspunkter, mens f. eks. hensynet til en ligelig indtægtsfordeling må betragtes som subjektivt betonet.

I den amerikanske welfare-diskussion har Scitovsky spillet en af hovedrollerne, og det har derfor krav på interesse, at han nu har sammenfattet sine synspunkter i en bog. Betydningen af dette arbejde ligger ikke så meget i, at det giver nye resultater, som i at det giver en samlet og å jour-ført fremstilling af hele welfare-

teorien. Indtil videre vil Scitovskys bog vel blive regnet for hovedværket inden for denne del af nationaløkonomien. Bogen ligger på et rent teoretisk og abstrakt plan, og først hen mod slutningen indflettes enkelte praktiske eksempler. Bogen er opbygget på traditionel vis efter aftagende abstraktioners princip, men som læser undgår man derved vanskeligt at blive træt af forfatterens argumentation, idet man synes, at det er de samme ræsonnementer, der går igen og igen, hvorved man får indtrykket af en lang række gentagelser. For anmelderen at se kunne bogen uden skade koncentreres ikke så lidt.

Som allerede antydnet skal man ikke lede efter nye og sensationelle resultater i Scitovskys bog, selv om visse afsnit, så vidt man kan dømme, giver originale bidrag. Til gengæld forekommer så mange andre slutninger så selvfølgelige eller velkendte, at man undrer sig over, hvorfor de trækkes frem. Man må unægteligt give forfatteren ret, når han efter at være kommet til en temmelig traditionel konklusion bemærker: »The above result is not nearly as surprising as it may appear at first sight«.

Blandt de afsnit, undertegnede særligt har hæftet sig ved, er de sidste, hvor Scitovsky gennemfører en analyse af forskellige former for ufuldkommen konkurrence ud fra effektivitetssynspunkter, og som munder ud i en sammenligning mellem fuldkommen konkurrence og begrænset konkurrence, hvorved han forstår enhver markedsform med begrænset tilgang. Konklusionen bliver den ikke uventede, at fuldkommen konkurrence nok på de fleste punkter er fordelagtigere end begrænset konkurrence, men at der også er faktorer, der taler for den sidstnævnte. Scitovsky drøfter også den mulighed, at et system af bilaterale monopoler kan vise sig lige så

effektive som fuldkommen konkurrence, men gør dog forholdsvis lidt ud af denne tanke, der iøvrigt nu er taget op af andre forfattere, nemlig J. K. Galbraith »American Capitalism: The Concept of Countervailing Power« (anmeldt i dette tidsskrift 1953, side 321) og D. E. Lilienthal »Big Business: A New Era« (New York: Harper & Bros. 1953).

Andre afsnit, der synes af betydelig værdi, er kapitlerne V til IX, der i virkeligheden udgør et forsøg på at opstille en moderne fordelingsteori, et område, der ellers har været sørgeligt forsømt af nutidens nationaløkonomer.

*Bjarke Fog.*

**F. Shehab: Progressive Taxation, A study in the development of the progressive principle in the British income tax. At the Clarendon Press. Oxford 1953. VIII + 299 sider. Pris 27 s 6 d.**

Denne bogs undertitel giver en rigtig beskrivelse af, hvad bogen indeholder; den giver dog også en ganske god oversigt over de øvrige sider af engelsk indkomstbeskatning. Man får en ret minutløs gennemgang af udviklingen fra 1688 til 1920. »Årsagerne« til udviklingen søger forfatteren i betænkningssræsonnementer, politiske udtalelser og finansvidenskabelige fremstillinger. Derimod forsøger han ikke at komme bag om alt dette og frem til den tekniske og økonomiske udvikling, heller ikke de politiske magtforskydninger interesserer han sig synderlig for.

Forfatteren bringer et meget stort stof frem om emnet. Bogen kan anbefales læsere, der er specielt interesserede i dens emne, eller som vil bruge den som håndbog.

*Kjeld Philip.*

**Roy Harrod: The Dollar. Macmillan, London 1953. 156 sider. Pris: 9 s. 6 d.**

Man forstår først sin tids problemer, når man kender den historiske udvikling, der ligger bag. Det er derfor meget kærkomment, at Harrods George Watson forelæsninger om dollaren er blevet udgivet.

Man får her en kort oversigt over dollarens stormfulde historie, siden kongressen den 22. juni 1775 bestemte, at de to millioner gældsbeviser, som blev udstedt for at finansiere frihedskrigen, skulle indfries med »Spanish milled dollars«. Hver betydelig valuta har sin personlighed, formet af de individer, der har været ansvarlige for dens skæbne. Pundet er knyttet til navne som dronning Elisabeth I, Thomas Mun, Isaac Newton, Ricardo og Bagehot. Dollaren til Hamilton, Wilson, Miller, Benjamin Strong og Roosevelt. Harrod plukker i sin lille bog de afgørende vendepunkter i dollarens historie ud og analyserer dem på sin sædvanlige skarpe og stærkt personligt prægede måde.

Dollaren var indtil den første verdenskrig hovedsagelig en intern amerikansk affære bortset fra overgangen fra bimetalisme til ren guldfod — en udvikling der startede i 1873 med ophævelse af pariteten mellem guld og sølv. »The crime of 1873« medførte, at den latineuropæiske møntunion standsede udmøntning af sølv, og bimetalismen, der havde været i funktion i ca. 500 år, bragtes til ophør. Harrod udtrykker sit åbenbare mishag over det amerikanske initiativ, selvom han ikke vil gå så vidt, at overgangen til guldet betød »mankind's crucifixion upon a cross of gold«. Fra 1873 begyndte priserne ganske vist at falde, og en stigning kom først efter opdagelsen af de sydafrikanske gulddminer. Men den industrielle udvikling var så voldsom ikke mindst i U.S.A. at tale om korsfæstelse forekommer urimelig. Den stigende anvendelse af checks har vel opvejet, at sølvet blev opgivet som monetær base.

Første forelæsning handler endvidere om de forgæves forsøg på at etablere en centralbank i U.S.A. i det 19. århundrede, og til slut får man en hastig analyse af overskudet på U.S.A.'s handelsbalance siden 1880. Indtil den anden verdenskrig blev overskudet dækket ved guldimport, bortset fra 20'erne, der oplevede en betydelig amerikansk kapitaleksport. Dette overskud på handelsbalancen, der har eksisteret i 75 år, er ikke let at ændre, hævder Harrod (p.